

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft enkele vragen en opmerkingen over de kabinetsreactie op het Groenboek over het EU-kader inzake corporate governance (Kamerstuk 22 112, nr. 1181) ter beantwoording aan de minister van Veiligheid en Justitie voorgelegd. Deze vragen zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Roon

De griffier van de commissie,
Nava

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de reactie van de regering op het Groenboek. Zij hebben hierbij wel nog een paar vragen en opmerkingen.

Allereerst merken zij op dat uit het Groenboek niet duidelijk blijkt waarom Europese regelgeving op dit vlak noodzakelijk is. Zij onderschrijven het standpunt van het kabinet dan ook ten aanzien van de subsidiariteit. Ook het Zweedse Parlement geeft in een reactie aan dat corporate governance regels het beste vormgegeven kunnen worden op nationaal niveau. Deze leden vragen of meer lidstaten dezelfde mening toegedaan zijn. Zo ja, welke? Heeft het kabinet zicht op andere komende reacties en gaat zij met gelijkgestemde lidstaten in overleg treden?

In dit verband vragen deze leden waarom in de reactie aangegeven wordt dat het wel wenselijk is op EU-niveau regelgeving aan te nemen aangaande beloningen in de financiële sector. Welke overwegingen hebben een rol gespeeld bij de totstandkoming van dit standpunt?

De leden van de VVD-fractie onderstrepen de opmerkingen van het kabinet over het verschil tussen «non-executive directors» en «executive directors». Wanneer dit onderscheid gemaakt wordt, verduidelijkt dat de discussie. Ook kunnen zij zich geheel vinden in het standpunt dat corporate governance allereerst een verantwoordelijkheid van een bedrijf zelf is. Ook het diversiteitsbeleid is allereerst de verantwoordelijkheid van een onderneming zelf. Deze leden onderstrepen ook dat diversiteit geen doel op zich dient te worden. Verder vinden zij het van het grootste belang dat regelgeving op dit gebied de vorm krijgt van «principle based rules» volgens een «comply and explain»-principe.

Verder zijn de aan het woord zijnde leden van mening dat wanneer al zou worden besloten verdere regelgeving op EU-niveau op het gebied van corporate governance aan te nemen, dit voorafgegaan moet worden door een heldere analyse van de bestaande problemen en een «impact-assessment».

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op het Groenboek inzake corporate governance. Deze leden kunnen zich in grote lijnen vinden in de standpunten van het kabinet, maar hebben nog enkele vragen.

Klopt het dat een Europese regeling voor grensoverschrijdende zetelverplaatsing reeds bestaat in de vorm van de Europese vennootschap? Is het de bedoeling om grensoverschrijdende zetelverplaatsing verder te faciliteren? Wat zijn daarvan de praktische gevolgen, bijvoorbeeld op fiscaal terrein?

Welke onduidelijkheid en onzekerheid bestaat er ten aanzien van «acting in concert»?

Welke sancties bestaan er in het Nederlandse recht op het handelen in tegenstrijdig belang? Wordt hier de bestaande wet bedoeld of het Burgerlijk Wetboek na het aannemen van de Wet bestuur en toezicht? Deze leden vragen waarom het kabinet niets ziet in Europese regels die werknemers tot aandeelhouderschap aanspoort (vraag 23). Is het werknemeraandeelhouderschap niet een goede manier om de belangen- tegenstelling tussen bedrijf en werknemer te verkleinen? Is het juist dat werknemeraandeelhouderschap zonder aanvullend beleid niet van de grond komt?

Hoe functioneert tot nu toe het toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) op de kwaliteit van het jaarverslag? Hoeveel keer is het jaarverslag gecorrigeerd na een interventie van de AFM?

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie zijn van mening dat wanneer Nederland zelfstandig in het gewenste regime kan voorzien en de gewenste doelstellingen kan realiseren, Europese regelgeving onwenselijk en niet noodzakelijk is. Deze leden vragen of het kabinet het met hen eens is dat Europese regelgeving alleen overwogen dient te worden als dit doeltreffender is dan maatregelen op lidstaatniveau en dit de werking van de interne markt bevordert.

Deze leden merken op dat het kabinet pleit voor een Europese regeling voor grensoverschrijdende zetelverplaatsing. Zij vragen of Nederland dit niet nationaal kan regelen. Zo ja, waarom hebben Europese regels de voorkeur boven nationale regels?

De leden van de PVV-fractie zien niets in streefcijfers om de diversiteit binnen de raad van commissarissen te bevorderen. Deze leden zijn tevreden met de kabinetsreactie. Deelt het kabinet hun mening dat de beste man of vrouw op de juiste plaats moet zitten en dat leeftijd of geslacht hier niets aan af doen.

De aan het woord zijnde leden merken op dat er zich problemen lijken voor te doen bij de feitelijke doorgifte van relevante informatie tussen de emittent en de aandeelhouder, met name in grensoverschrijdende situaties. Zijn deze moeilijkheden ook bekend in Nederland? Zo ja, is Europese regelgeving op zijn plaats?

Deze leden merken op dat Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen verplicht zijn in hun jaarverslag aan te geven of zij de Nederlandse Corporate Governance Code toepassen. Indien dit niet het geval is, dan moeten deze vennootschappen uitleggen waarom zij van de codebepaling zijn afgeweken. Uit het rapport van de Monitoring Corporate Governance Code 2010 blijkt dat de code slechts met name leeft en bekend is onder de grote institutionele beleggers. Het kabinet geeft in de reactie aan dat de Monitoring Commissie aan de accountants heeft gevraagd om vennootschappen te ondersteunen in de naleving van de code door hun bevindingen over de naleving van de Code bespreekbaar te maken. De leden van de PVV-fractie vragen in hoeverre een vrijblijvende vraag kan leiden tot een daadwerkelijke verbetering in de naleving van de code. Is het kabinet voornemens maatregelen te treffen om het niet toepassen van de code tot een hoge uitzondering te maken?

De Nederlandse Monitoring Commissie Governance Code heeft tevens in haar rapport van december 2010 opgemerkt dat ongeveer de helft van de institutionele beleggers gebruik maakt van stemadviesbureaus. Het kabinet geeft in de reactie aan dat de Monitoring Commissie heeft geconstateerd dat de invloed van een stemadviesbureau op de stem die wordt uitgebracht op algemene vergaderingen van aandeelhouders groot is. De Monitoring Commissie heeft echter ook geconstateerd dat het voor aandeelhouders vaak onduidelijk is of een stem daadwerkelijk is uitgebracht en of dit conform de stemvolmacht is gebeurd. Deze leden vragen het kabinet te reageren op deze constatering. Zijn nadere wettelijke maatregelen of Europese initiatieven noodzakelijk?

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie. Zij steunen de daarin geschetste lijn. Zij onderschrijven ten volle het algemene uitgangspunt dat wanneer Nederland, evenals andere EU-lidstaten, zelfstandig in het gewenste regime kan voorzien en de gewenste doelstellingen kan realiseren, Europese regelgeving niet noodzakelijk is. Europese regels liggen voor de hand wanneer dit doeltreffender is dan maatregelen op lidstaatniveau. Deze leden menen uit de kabinetsreactie te kunnen afleiden dat wat Nederland betreft er geen behoefte bestaat aan Europese regelgeving op dit terrein,

maar dat slechts op enkele onderdelen verbeteringen wenselijk zijn. Dat is bijvoorbeeld af te leiden uit de antwoorden op de vragen 2, 17 en 18 en 19. Kan het kabinet dit bevestigen?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de kabinetsreactie op het Groenboek Corporate Governance.

Deze leden constateren dat in de reactie wordt opgemerkt dat grensoverschrijdende zetelverplaatsing van vennootschappen een onderwerp is dat op Europees niveau moet worden geregeld. Waarom pleit Nederland voor een Europese regeling? Welke zijn de concrete knelpunten die moeten worden opgelost?

Door de Europese Commissie wordt opgemerkt dat verschillende lidstaten het aantal bestuursfuncties van een bestuurder begrensd hebben. Is het bekend welke lidstaten, naast Nederland, dit gedaan hebben en op welke manier?

Deze leden vragen of het kabinet de mening van de Europese Commissie deelt dat korte termijnprikkels in vermogensbeheercontracten aanzienlijk kunnen bijdragen tot de kortzichtigheid van vermogensbeheerders. Zo nee, waarom niet?

In de kabinetsreactie wordt erop gewezen dat het de verantwoordelijkheid is van institutionele beleggers om bij de opdrachtverlening aan een vermogensbeheerder goede voorwaarden aan het beheer te stellen.

Tegelijkertijd merkt de Europese Commissie op dat dit eigenlijk onvoldoende gebeurt. Is er ruimte voor flankerend beleid om ervoor te zorgen dat institutionele beleggers toch die verantwoordelijkheid nemen?

In het kader van handelen in onderling overleg wordt gewezen op onduidelijkheid over de reikwijdte en toepassing van die regels. Volgens het kabinet moet daar aandacht aan worden besteed bij de herziening van de Overnamerichtlijn. Deze leden vragen het kabinet wat meer in te gaan op de aard van de onduidelijkheid. Wat moet er concreet veranderen?

Gezamenlijk handelen speelt niet alleen bij overnames, maar ook bij de meldingsplichten. Zijn er daar ook onduidelijkheden die aangepakt moeten worden?

Het kabinet heeft nog niet beslist of het nuttig is om met wettelijke maatregelen te komen omtrent de grote invloed van stemadviesbureaus op het stembeleid van institutionele beleggers. Daarbij wordt verwezen naar de mogelijkheid voor een belegger om in de overeenkomst goede afspraken te maken met het adviesbureau. Is het mogelijk dat dit soort afspraken moeilijk te maken zijn, vanwege de dominantie van enkele grote stemadviesbureaus op de adviesmarkt? Wordt dit meegenomen in het onderzoek van de European Securities and Markets Authority (ESMA)?

De leden van de SP-fractie merken op dat bij vraag 20 over de identificatie van aandeelhouders verwezen wordt naar paragraaf 5.3 van de kabinetsreactie op het consultatiedocument van de Europese Commissie over corporate governance bij financiële instellingen van 8 september 2010. Daar wordt opgemerkt dat het kabinet twijfels heeft of een goede dialoog tussen onderneming en aandeelhouder «empty voting» zal verminderen en dat «empty voting» het best internationaal kan worden aangepakt. Deze leden vragen wat er op Europees niveau concreet moet gebeuren tegen «empty voting.»

Het kabinet geeft in antwoord op vraag 24 aan dat het van mening is dat afwijkingen van de corporate governance code uitvoerig moeten worden toegelicht en dat beschreven moet worden welke andere oplossing is toegepast. Is het kabinet van mening dat dit in Nederland voldoende gebeurt? Zo ja, hoe wordt dan de inzet van de Monitoring Commissie Corporate Governance om de kwaliteit van de uitleg te verhogen verklaard? Deelt het kabinet de mening dat uitleg van de code eigenlijk

niet dan wel zo weinig mogelijk moet voorkomen? Zo ja, wat gaat het kabinet doen om dat resultaat te bereiken?